

Република Србија
Врховни касациони суд
Рев2 1508/2015
16.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића, Лидије Ђукић, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Ж.М. из З., чији је пуномоћник Г.С., адвокат из Ч., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације Зрењанин, коју заступа Државно правобранилаштво РС, ради исплате, вредности предмета спора 20.106,68 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 746/15 од 15.05.2015. године, у седници одржаној 16.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 746/15 од 15.05.2015. године, као изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП.

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 746/15 од 15.05.2015. године у делу којим је потврђена пресуда Основног суда у Зрењанину П1 286/13 од 03.03.2015. године, у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев за исплату мање плаћене накнаде плате за време коришћења годишњег одмора у јулу 2010. године и за време коришћења боловања у октобру 2010. године, са законском и обрачунатом каматом и уплатом одговарајућих доприноса за пензијско, инвалидско и здравствено осигурање.

У осталом делу, пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 746/15 од 15.05.2015. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1 286/13 од 03.03.2015. године, се укидају и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 291/13 од 02.09.2014. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев, којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име разлике накнаде плате за време коришћење годишњег одмора за јули месец 2010. године плати 1.060,40 динара са законском каматом од 26.08.2010. године до исплате, као и 850,24 динара на име разлике накнаде плате за време боловања у октобру 2010. године, и то са законском каматом од 26.11.2010. године до исплате, као и у делу којим је тражио да се обавезе тужена да му, за период од септембра закључно са децембром месецом 2011. године, плати укупно 7.849,58 динара на име прековременог рада и 10.346,46 динара на име ноћног рада, све у појединачним месечним износима са припадајућом законском каматом, ближе одређеним овом одлуком, као и да надлежном Фонду ПИОЗ у корист тужиоца уплати одговарајуће доприносе. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове парничног поступка од 21.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 746/15 од 15.05.2015. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена, а одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи као посебној ревизији, применом члана 404. ЗПП, због потребе уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца, применом члана 404. ЗПП, имајући у виду да је тужилац уз ревизију доставио више одлука апелационих судова, из којих произилази да су основани наводи о различитом поступању (одлучивању) апелационих судова у истој правној ствари, што указује на потребу одлучивања о ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/11 и 55/04), па је нашао да је ревизија делимично основана, а делимично неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка, због којих се, применом члана 407. став 1. ЗПП, ревизија може изјавити.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду, према решењу тужене од 01.07.2011. године обављао послове вође ватрогасно-спасилачке групе. Наведеним решењем одређена му је и висина плате, у складу са чланом 3, 4. и 7. Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова од 26.06.2006. године, на који начин му је одређен укупан коефицијенти за обрачун и исплату плате у висини од 17,63. Тужилац има статус овлашћеног службеног лица. Поређењем коефицијента тужиоца са коефицијентом М.П., запослене код тужене на дактилографским и административно техничким пословима, којој је одређен укупан коефицијент 12,84, утврђено је да ова

запослена има исти степен стручне спреме као и тужилац, али нема нередовност у раду и нема статус овлашћеног службеног лица, а да је додатни коефицијент тужиоца за 37,30% већи од додатног коефицијента овог државног службеника. Оценом налаза судског вештака, судови су утврдили и да тужиоцу није исплаћена стимулативна накнада од 10% у односу на плату у периоду коришћења годишњег одмора у јулу 2010. године (1.060,24 динара) и боловања у октобру 2010. године (850,24 динара).

Код овако утврђеног чињеничног стања, судови налазе да је за утужени период, у односу на тражену нередовност у раду, тужиоцу већ извршено увећање плате преко 30%, кроз увећање додатног коефицијента (у односу на М.П.), у складу са чланом 147. у вези члана 146. став 1. Закона о полицији, чиме је и тужена испунила своју обавезу према њему по овом основу, што и тужбени захтев у овом делу чини неоснованим.

Правноснажном одлуком у делу који се ревизијом побија, одбијен је и тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио исплату стимулативне накнаде од 10% плате и то за период коришћења боловања у септембру месецу 2010. године.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право приликом одлучивања о захтеву тужиоца за исплату стимулативне накнаде за време коришћења годишњег одмора и боловања.

Правилник о платама запослених у Министарству унутрашњих послова из 2006. године, прави разлику између коефицијената (основног и додатног) и стимулативне накнаде, предвиђене чланом 9. Правилника, која представља посебан вид накнаде, на коју запослени имају право само за време проведено на раду и време привремене спречености за рад проузроковане повредом у вршењу или поводом вршења службе, како је то наведеном одредбом и предвиђено. У осталим случајевима одсуства са рада, где спада и период коришћења годишњег одмора, као и боловања које није проузроковано повредом у вршењу или поводом вршења службе, запосленима право на ову накнаду не припада (децидирано прописано ставом 2. овог члана), што и тужбени захтев у овом делу чини неоснованим.

Наиме, запосленима у МУП-у плате су уређене Правилником о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, којим су утврђени основни и додатни коефицијенти, а који је донет у спровођењу Закона о полицији ("Сл.гласник РС" бр.101/05 и 63/09, који је био на снази у време доношења Правилника), из чега произлази да Правилник тужене не представља подзаконски акт у односу на Закон о платама државних службеника и намештеника, на који се тужилац позива, због чега у конкретном случају нема места примени одредаба тог Закона (о платама државних службеника и намештеника) приликом обрачуна накнаде плате за време одсуства са рада – годишњег одмора и плаћеног одсуства. Применом члана 9. став 1. Правилника, запослени имају право на ову стимулативну накнаду за време привремене спречености за рад, али само оне спречености за рад која је проузрокована повредом у вршењу или поводом вршења службе. Како тужилац не наводи, а самим тим није ни доказао (а на њему је терет доказивања, применом члана 228. и 231. став 1. и 2. ЗПП), да је боловање у октобру 2010. године било проузроковано повредом у вршењу или поводом

вршења службе, то не може основано потраживати тражену накнаду по овом основу ни у периоду коришћења годишњег одмора ни у периоду када се налазио на боловању.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком правилно примењено материјално право када је у овом делу одбијен тужбени захтев, што супротне наводе ревизије чини неоснованим.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Међутим, Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је приликом одлучивања о тужбеном захтеву за исплату неплаћеног дела зараде по основу ноћног рада и прековременог рада, погрешно примењено материјално право, због чега је и чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о полицији („Сл.гласник РС“ бр.101/05 и 63/09, који је био на снази у спорном, утуженом периоду), одређено је да се основна плата запослених код тужене, састоји од основице коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента у односу на звање, радна места, односно послове на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, посебне услове рада, опасност, одговорност и сложеност послова (члан 146. став 2. Закона). Додатни коефицијент утврђен у складу са чланом 146. став 2. овог Закона, применом на основицу увећава плату за 30 до 50% у односу на плате других државних службеника (члан 147. став 1.), а уз сагласност Владе, за поједине категорије запослених могу се утврдити додатни коефицијенти који омогућавају увећање и за више од 50% у односу на плате других државних службеника (члан 147. став 2. истог Закона). Правилником о платама запослених у МУП-у, од 26.06.2006. године, одређени су додатни коефицијенти запослених.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да полицајци и овлашћена службена лица запослена код тужене, почев од ступања на снагу Правилника о платама од 26.06.2006. године до 08.12.2011. године, када су ступиле на снагу измене Закона о полицији (“Сл.гласник РС” 92/11), немају право на увећање плате по основу нередовности у случају да је њихова плата већ увећана 30 до 50% у односу на плате других државних службеника.

Међутим, да ли је плата полицајца који има статус овлашћеног службеног лица увећана за наведени проценат, представља фактичко питање, које је потребно утврдити у сваком конкретном случају и то поређењем са платом полицијског службеника истог степена школске спреме који такође има статус овлашћеног службеног лица, али који нема нередовност у раду. При том, сама садржина одредбе члана 147. Закона, указује да приликом утврђивања да ли је тужиоцу већ увећана плата по овом основу, упоредни радник не може бити државни службеник коме је у старту утврђен нижи коефицијент већ по основу радног статуса – радног места и по основу разврставања у знатно нижи платни разред (како је учињено у спроведеном поступку пред нижестепеним судовима).

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право када је околност - да ли је

тужиоцу већ признато и утврђено право на увећану зараду по основу прековременог и ноћног рада, утврђена стављањем у сразмеру коефицијента тужиоца са коефицијентом М.П.. Основаност захтева и права тужиоца на накнаду по основу ноћног рада (нередовности), може се утврдити само стављањем у сразмеру плате тужиоца са платом запосленог код тужене који се налази у идентичној ситуацији као и тужилац (школска спрема, звање, статус), а коме је једина тачка разликовања у односу на тужиоца – непостојање нередовности у раду код упоредног радника, што у конкретном случају није цењено.

На овај начин, побијаном одлуком је о основаности тужбеног захтева у овом делу, одлучено уз погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, па је Врховни касациони суд, применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу трећем изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање у складу са примедбама из овог решења и уз правилну примену материјалног права, донети нову и закониту одлуку о овом делу тужбеног захтева.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**